

ธรรมศึกษาชั้น โท ระดับมัธยม สอบในสนามหลวง
ปัญหาสอบความรู้ก่อนสอบ วิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ระดับมัธยมศึกษา

อปฺปเกนปิ เมธาวิ ปาภณฺณ วิจกฺขโณ
สมฺภูฏฐาเปติ อุตฺตานํ อญฺ อคฺคิวิ สนฺธมฺ.
ผู้มีปัญญาเฉลียวฉลาด ย่อมตั้งตนด้วยต้นทุนมั่นน้อย
เหมือนคนก่อไฟน้อยขึ้นฉะนั้น

คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ชาดก เอกนิบาต

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรมกำหนดมาให้ จำนวน ๕ สุภาษิตข้างล่างนี้ มา
ประกอบอ้างอิงเพียง ๒ สุภาษิต และสุภาษิตที่อ้างมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความให้สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง
ในชั้นนี้ กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่ ๓ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป
ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

โย จ ปุพฺเพ ปมฺชชิตฺวา ปจฺฉา โส นปฺปมฺชชติ
โสมนํ โลกํ ปภาเสติ อพฺภา มุตฺโต ว จนฺทิมฺหา.
เมื่อก่อนประมาท ภายหลังไม่ประมาท เขาชื่อว่ายังโลกนี้ให้สว่าง
เหมือนพระจันทร์พ้นจากเมฆหมอก ฉะนั้น.

คัมภีร์ที่มา : สังยุตตนิกาย สคาถวรรค

ยถฺหิ กิจจํ ตทปวิทฺธํ อกิจจํ ปน กยฺยริติ
อนฺนพณํ ปมฺตตานํ เตสํ วทฺชนฺติ อาสวํ.
คนทอดทิ้งกิจที่ควรทำ ไปทำกิจที่ไม่ควรทำ
เมื่อเขาถือตัว มัวประมาท อาสวะย่อมเจริญ.

คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท

ยสฺส ปาปํ กตํ กมฺมํ กุสเลน ปหฺยติ
โสมนํ โลกํ ปภาเสติ อพฺภา มุตฺโตว จนฺทิมฺหา.
ผู้ใดทำกรรมชั่วแล้ว ละเสียได้ด้วยกรรมดี ผู้นั้นย่อมยังโลกนี้ให้สว่าง
เหมือนพระจันทร์พ้นจากเมฆหมอก ฉะนั้น

คัมภีร์ที่มา : มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์

อฏฺฐาตา กมฺมเธยฺเยสุ อปฺปมฺตโต วิธานวา
สมํ กปฺเปติ ชีวิตํ สมภตํ อนฺนรกฺขติ.
ผู้ขยันในหน้าที่การงาน ไม่ประมาท เข้าใจจัดการ
เลี้ยงชีวิตพอสมควร จึงรักษาทรัพย์ที่หามาได้.

คัมภีร์ที่มา : อังคุตตรนิกาย อฏฺฐกนิบาต

ยาทิสํ กุรุเต มิตฺตํ ยาทิสลฺลจุปเสวติ
โสปี ตาทิสโก โหติ สหฺวาโส ทิ ตาทิสो.
คบคนเช่นใดเป็นมิตร และสมคบคนเช่นใด เขาก็เป็นคนเช่นนั้น
เพราะการอยู่ร่วมกันย่อมเป็นเช่นนั้น.

คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ชาดก วิสฺตนิบาต